

בית המשפט המחוזי בירושלים
 בשבתו כוועדה למתן היתרים
 לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969

ו"ע 20716-04-12

לפני: כבי' השופט דפי כרמל
 עו"ד יי' ריכטר, חבר
 עו"ד מ' היכנר, חברה

כרים אלכדור
 ב"כ דליה אפרת

המבקש:

נגד

משרד ראש הממשלה/נציבות שרות המדינה
 באמצעות ב"כ עו"ד אביתר טטלר ובישארה פארן

המשיבה:

החלטה

בקשה לקיצור תקופת הצינון על פי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969

1. המבקש, מהנדס כימיה במקצועו, עבד כמרכז ולאחר מכן כמרכז בכיר בתחום איכות האויר של מחוז דרום במשרד להגנת הסביבה (להלן גם: המשרד) החל משנת 2001. המבקש התפטר ועזב את המשרד לאיכות הסביבה ביום 11.3.12. המבקש מבקש לקצר את תקופת הצינון, החלה עליו על פי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט 1969 (להלן: חוק הצינון). כאופן שיוכל להתחיל לעבוד לאלתר בחברת היפה כימיקלים דרום בע"מ (להלן: החברה). בתפקיד מנהל תחום איכות הסביבה, מעבדה ואבטחת איכות. המבקש עבד בחברה זו, בין השנים 1997-1998, בתפקיד עוזר מנהל של שני מתקני יצור.

טענות המבקש

2. לטענת המבקש, חוק הצינון אינו חל עליו, משום שתפקידו במשרד לאיכות הסביבה היה תפקיד זוטור ולא היתה לו כל סמכות להמליץ או להחליט על הענקת זכות לחברה, והסמכות בדבר הענקת זכות, הכוללת גם מתן היתר למפעל, היתה נתונה לממונה עליו וטעונו אישור מנהל המחוז במשרד לאיכות

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כוועדה למתן היתרים
לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969

ת"ע 20716-04-12

הסביבה. לטענתו, תפקידו היה בעיקרו טכני והסתכם במעקב ופיקוח על עמידתם בתנאי רשיון העסק של המפעלים במחוז דרום, מכוחו פעלו, ובכלל זה ליידע את מרכז רישוי עסקים, עליו ממונה מנהלת תחום התעשיות במשרד איכות הסביבה, אודות התנאים הנדרשים על פי חוק לצורך מתן רישוי עסק למפעלים כהיבט של איכות האוויר. לטענת המבקש, ההחלטה באילו מפעלים יש לערוך את הביקורות נקבעה על ידי מנהל המחוז, כל סיור וביקורת שערך המבקש במפעלים נעשו ביחד עם רכזים נוספים מתחומים אחרים במשרד. והדגימות נלקחו מהמפעלים באמצעות חברה חיצונית למשרד. את תוצאות הביקורת העביר המבקש למנהל המחוז, לראש תחום תעשיות ולמרכזת האכיפה במחוז, תוך שלמבקש עצמו לא היתה סמכות לנקוט בהליכי אכיפה למול המפעלים המבוקרים.

3. לחלופין, טוען המבקש כי אם חוק הצינון חל בעניינו, יש לקצר את תקופת הצינון המתחייבת על פיו. המבקש הודיע על התפטרותו כיום 6.2.12, לנוכח העדר אופק לקידום בתפקיד, ומדגיש כי לא התקיימו כל ממשקי עבודה בינו לבין החברה לאחר יום 25.1.12, בו ערך סיור אחרון במפעל החברה, שמטרתו היתה לפקח על ישום תנאי רשיון העסק של המפעל ובכלל זה התנאים שעודכנו ברישיון זמן לא רב לפני כן בהוראת מנהל המחוז במשרד. בין הנסיבות שמנה המבקש המחייבים, לשיטתו, את קיצור תקופת הצינון, פורט כי המבקש הינו בן העדה הברואית, רעייתו הנה סטודנטית ולזוג שלושה ילדים, כך שהמבקש הוא המפרנס הראשי הניצב לפני אפשרויות תעסוקה מעטות באזור דרום הארץ. כמו כן, טוען המבקש כי דחיית בקשתו תביא לפגיעה לא מידתית בחופש העיסוק.

5. בדיון שהתקיים בבקשה הדגיש המבקש כי תפקידו במשרד לא הקנה לו סמכות לתת החלטה או המלצה בנוגע לחברה, אלא התמצה בעריכת בדיקות מקצועיות והעברת תוצאותיהן לממונים עליו. כמו כן, הפנה המבקש לכך שהתפקיד המוצע בחברה אינו נוגע רק בתחומים הקשורים באיכות הסביבה, אלא כולל ניהול מעבדה ובקרת איכות מוצר. המבקש הדגיש כי אפשרויות התעסוקה העומדות בפניו הן מוגבלות, וטען כי הטלת תקופת צינון משמעה כי

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כוועדה למתן היתרים
לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969

וי"ע 20716-04-12

לא יוכל לעבוד כמהנדס כימיה באזור מגוריו בדרום הארץ, שם מרוכזים מרבית המפעלים הכימיים בארץ. עוד הודגש כי מעת שעזב את המשרד בחודש מרץ 2012 אינו עובד ומצבה הכלכלי של משפחתו נפגע. לבסוף, הצהיר המבקש על מודעותו למגבלות המוטלות עליו מכוח טעיפים 2 ו-3 לחוק הצינון ועל התחייבותו למלא אחריהן.

עמדת המשיבה

6. המשיבה טוענת כי חוק הצינון חל על המבקש ומתנגדת למתן היתר ללא תקופת צינון הפחותה ממחצית התקופה הקבועה בו. המשיבה מדגישה כי המבקש לא היה עובד זוטור במשרד, ובשנים האחרונות לעבודתו הועסק בחווה מומחים, לנוכח הידע המקצועי והמומחיות שלו בתחום זיהום האויר. בדיון בבקשה חזרה בה המשיבה מתיאור התפקיד שפירטה בנספח 2 לתגובתה, אך חזרה על הטענה לפיה המבקש פעל באופן שוטף ואינטנסיבי כלפי החברה, היתה לו סמכות בקרה ופיקוח ביחס לחברה, ובכלל זה היתה לו סמכות פוטנציאלית להמליץ כמומחה.

7. אחד מנימוקי המשיבה להתנגדותה לקיצור תקופת הצינון נעוץ בהתנהלותו של המבקש, שלטענתה, ניהל מו"מ עם החברה במקביל לעבודתו במשרד, וזאת, במקביל לפעולות פיקוח על המפעל שביצע במסגרת תפקידו במשרד, ומבלי שיידע את הממונים עליו במשרד. לטענת המשיבה, המבקש נפגש עם נציגי החברה בחודש אוקטובר 2010, הגיע לראיון עבודה בחברה בחודש דצמבר 2010, וקיבל הצעת עבודה ראשונית מהחברה בתחילת חודש ינואר 2011, והצעת עבודה סופית בסוף חודש ינואר 2011. המשיבה מדגישה כי המבקש לא נמנע כנציג המשרד מביצוע סיוור במפעל ביום 25.1.12 לשם פיקוח על ישום התנאים ברשיון העסק של החברה, ורק ביום 6.2.12 עדכן את הממונים עליו על רצונו לעזוב.

ד"ן

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כוועדה למתן היתרים
לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969

ו"ע 12-04-20716

8. הודאת סעיף 4 לחוק הצינון קובעת כי מי שפרש משירות הציבור מתפקיד בו מוסמך היה להחליט על פי שיקול דעתו על הענקת זכות לאחר, או להמליץ על הענקת זכות כאמור, לא יקבל זכות מאדם שנוקק במהלך עסקיו להחלטה בתחום הסמכות האמורה. הכלל הוא, כי תחולתו של סעיף 4 לחוק הצינון נבחנת לאור הסמכויות הפוטנציאליות של העובר הפורש ולא רק לפי תפקודו בפועל (ר': ע"ש (ירושלים) 128/97 טרובוביץ נ' נציבות שירות המדינה, תק-מח 97 (1) 1949; ו"ע (ירושלים) רבלבסקי נ' נציבות שירות המדינה, תק-מח 2006 (1) 10706). הלכה זו נובעת הן מהתיבה הלשונית "מוסמך להחליט" (ולא, למשל, "החליט"), המופיעה בסעיף 4 לחוק הצינון, והן מההבנה שהדריכה את המתוקק בדבר קיומו של קושי אינהרנטי לבחון את כלל עבודתו המקצועית לאורך שנים ארוכות של מי שפורש משירות המדינה. במקרים רבים, רק העובד הפורש הוא שמודע לכלל קשריו ויכולות השפעתו על הענקת זכויות לגורמים מסוימים שמחוץ לשירות. מטרתו ותכליתו של חוק הצינון אינה אך למנוע מצב של ניגוד עניינים של ממש, אלא גם למנוע חשש למראית עין של ניגוד עניינים, העלול להיווצר כאשר העובד הפורש מקבל זכויות מגורם אשר הייתה לו גגיעה בענייניו בעת מילוי תפקידו הציבורי.

9. במסגרת תפקידו של המבקש במשרד ביצע בקרה ופיקוח בנושא מניעת זיהום אוויר במפעלי התעשייה הכימית במחוז דרום, ובכלל זה במפעל החברה דנן, ביצע בדיקות איכות אוויר, שאת תוצאותיהן כלל בחוות דעת מקצועיות בנוגע לעמידותם של תהליכי הייצור והפליטות מהם לאוויר בהוראות הדין הנוגעות לאיכות האוויר, באופן שהיה בו כדי להשפיע על התנאים שנקבעו בסופו של דבר ברשיון העסק של החברה, וכן על ישומם של תנאים אלו על ידי המפעל. לפיכך, חלים על המבקש מגבלות חוק הצינון.

10. בעניינו המיוחד של המבקש יש להביא במכלול השיקולים לקיצור תקופת הצינון כי משמעות דחיית בקשתו עשויה להביא לפגיעה כלכלית קשה בו. המבקש הוא בן לעדה הברואית ומפרנס יחיד של משפחתו המונה חמש נפשות. המתגוררת בדרום הארץ. כמו כן, בחינת תפקידו המוצע של המבקש בחברה

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כוועדה למתן היתרים
לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969

וי"ע 20716-04-12

כמנהל תחום הגנת הסביבה, מנהל מעבדה ומנהל איכות, בהתאם להצהרת המבקש, עולה כי אופיו של התפקיד הוא ניהולי וברובו אינו נושק לתפקיד שמילא במשרד לאיכות הסביבה. התפקיד המוצע הוא לניהול המעבדה במפעל, בה מבוצעות דגימות ואנליזות לתהליכים המבוצעים בחברה, וזאת לצורך בדיקת התאמתו של המוצר הסופי שמייצר המפעל לתקנים השונים ולדרישות הצרכנים. כמו כן, התפקיד כמנהל איכות, מיועד לביקורת, פיקוח ואימות בדיקות שנעשות כדי להבטיח את איכותו של המוצר. באשר לתפקיד כמנהל תחום הגנת הסביבה, הצהיר המבקש כי נכללת בו אחריות על תחומים נוספים ולא רק על תחום איכות האוויר, בו עסק תפקידו הקודם במשרד (סעי' 42 לתצהיר המבקש).

11. כאשר למשך תקופת הצינון, בהביאנו בחשבון את מכלול השיקולים שפורטו לעיל, לרבות תקופת הצינון הפנימי מיום 6.2.12, בו הודיע המבקש לממוניו על כוונתו לסיים את תפקידו במשרד, ועד למועד פרישתו הפורמלי של המבקש ביום 11.3.12, נראה כי ניתן להעמיד את תקופת הצינון על כארבעה חודשים, תוך שצינון הפנימי יובא בחשבון מנין התקופה.

לאור האמור, אנו מתירים למבקש להתמנות למנהל תחום הגנת הסביבה, מנהל מעבדה ומנהל איכות, בחברת חיפה כימיקלים דרום בע"מ החל מיום 15.7.12.

ניתנה היום, כא' סיון תשע"ב, 11 יוני 2012, בהעדר הצדדים.
המזכירות הודיע לצדדים.

רפי כרמל, שופט